

LAPSIPERHEIDEN KOKEMUSTIEDON KARTOITUKSEN RAPORTTI

**KAUKOVAINION
PALVELUKESKITYMÄ SYKSY 2019**

Airi Martikainen

Sisällys

TIIVISTELMÄ	2
JOHDANTO	3
ARJEN HYVINVOINTI	4
Lasten ja nuorten arkeen hyvinvointia tuottavia asioita	4
Huoltajien arkeen hyvinvointia tuottavia asioita	5
Kokemuksia arjen hyvinvointia lisäävästä tuesta ja avusta.....	5
Lapsille ja nuorille toivottua apua ja tukea	6
Huoltajille toivottua apua ja tukea	7
Tuen ja avun kanavia	8
KOKEMUKSIA KAUKOVAINION ALUEEN LAPSI- JA PERHEPALVELUISTA SEKÄ -TOIMINNOISTA	10
Alueen lapsi- ja perhepalveluiden ja -toimintojen kehittäminen.....	10
Väittämät lapsiperhepalveluiden toimivuuteen ja saavutettavuuteen liittyen	11
KAUKOVAINIO ASUINALUEENA JA ELINYMPÄRISTÖNÄ	14
Asuinalueen viihtyisyyttä lisääviä tekijöitä.....	14
Asuinalueen viihtyisyyttä vähentäviä tekijöitä.....	15
Tulevaisuuden toiveita Kaukovainion asuinaluetta koskien	16
Asuinalueen kehittämisen ja yhteisölliseen toimintaan osallistuminen	17
Ideota julkisten tilojen hyödyntämiseksi yhteisöllisen toiminnan toteuttamiseen	18

TIIVISTELMÄ

Kaukovainion lapsiperheiden kokemustiedon kartoitus toteutettiin yhteistyössä Mannerheimin Lastensuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan piirin ja Kaukovainion palvelukeskittymän monialaisen työryhmän kanssa Webropol-kyselynä 4.-22.11.2019 välisenä aikana. Kyselyyn vastasi 67 lapsiperhettä. Kartoituksessa haluttiin selvittää Kaukovainion ja Hiiroksen alueen lapsiperheiden huoltajien kokemuksia arjen hyvinvoinnista, lapsi- ja perhepalveluiden saatavuudesta sekä omasta asuinalueestaan ja elinympäristöstään. Alueen lapsiperheiden arkeen ja hyvinvointiin liittyvää kokemustietoa kerättiin myös 19.11.2019 Hiirihaukkatalolla järjestetyn monikulttuurisen vanhempainillan kautta. Vanhempainiltaan osallistui 27 huoltajaa ja 20 lasta.

Lapsiperheiden arjen hyvinvointia lisäävistä asioista keskeisimpinä nousivat esiin perhe, ystävät ja sosiaaliset verkostot, terveys ja mielenhyvinvointi, riittävä toimeentulo sekä asuinympäristön turvallisuus ja viihtyisyys. Huoltajat toivovat, että lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi alueen harrastus- ja kerhotoiminnan mahdollisuuksia parannettaisiin. Tukea ja apua toivottiin erityisesti pienten koululaisten yksinäisiin iltapäiviin. Lisäksi huoltajat toivoivat alueelle lisää maksuttomia tai edullisia lähiharrastemahdollisuuksia. Lapsille ja nuorille toivottiin tukea koulunkäyntiin ja opiskeluun sekä kaverisuhteisiin ja yksinäisyyden kokemuksiin. Huoltajat toivovat lisää tietoa, kuinka he voisivat tukea lasta tai nuorta itsenäistymiseen liittyvissä kehitysvaiheissa, tunnetaidoissa sekä sosiaalisissa suhteissa. Lisäksi huoltajat toivoivat oman jaksamisen tueksi tilapäistä lastenhoito- ja kodinhoitoapua sekä vertaistukea ja lähiharrastemahdollisuuksia.

Huoltajien mukaan tärkeimmät kanavat tuen ja avun hakemiselle ja saamiselle olivat sukulaiset, läheiset ja omat lähiyhteisöt sekä eri tahojen ammattilaisilta saatu keskusteluapu. Tukea ja apua huoltajat olivat saaneet myös tilaisuuksista ja tapahtumista. Huoltajat olivat pääosin tyytyväisiä saamiinsa palveluihin sekä eri tahojen ammattilaisten kanssa tehtävään yhteistyöhön. Haasteena yhteistyön osalta nostettiin esille työntekijöiden vaihtuvuus ja palveluihin pääsyn viivästyminen. Huoltajat kokivat myös, että perheiden jaksamista tukevaa ennalta ehkäisevää apua ja tukea oli vaikeaa saada. Huoltajien kokemuksen mukaan tuesta, avusta ja palveluista kertovan tiedon pitäisi olla helpommin löydettävissä ja selkeämmin ilmaistua.

Kaukovainion palvelukeskittymän lapsiperhepalveluiden ja -toimintojen osalta huoltajat tunnistivat eniten kehittämistarpeita liikunta-, sosiaali- ja terveyspalveluita sekä aamu- ja iltapäiväkerhotoimintaa koskien. Erityisesti alueen harraste-, kerho- ja vapaa-aikatoiminnan mahdollisuuksia toivottiin parannettavan. Sosiaali- ja terveyspalveluiden osalta toivottiin parempaa palveluista tiedottamista, matalan kynnyksen tuen ja avun sekä palveluiden lisäämistä sekä hyvinvointikeskuksen palveluiden jalkauttamista alueelle mm. hyvinvointipisteiden toimintaa alueella käynnistämällä. Aamu- ja iltapäiväkerhotoiminnan osalta toivottiin aamukerhotoimintaa koulun tiloissa pienimmille koululaisille sekä iltapäivätoimintaa tai muuta ohjattua toimintaa alakouluikäisten lasten yksinäisten iltapäivien tueksi.

Asuinalueena ja elinympäristönä Kaukovainio koettiin luonnonläheisenä, viihtyisenä ja rauhallisena. Erityisesti luontoympäristöä huomioivat asuinalueen kehittämistoimet saivat huoltajilta kiitosta. Asuinalueen viihtyisyyttä koettiin vähentävän erityisesti alueen epäsiisteys, liikenteen meluhaitat sekä ajoittainen levottomuus. Alueen leikkipuistojen kunnossapitoon sekä monipuolisuuden toivottiin kiinnitettävän jatkossa enemmän huomiota.

JOHDANTO

Tähän raporttiin on koottu Kaukovainion alueella asuvien lapsiperheiden huoltajien kokemuksia arjen hyvinvoinnistaan, lapsiperhepalveluista ja -toiminnoista sekä Kaukovainiosta asuinalueena ja elinympäristönä. Lapsiperheiden kokemuksia on koottu lapsiperheiden kokemustiedon kartoituksella, joka toteutettiin Webropol-kyselynä 4.-22.11.2019 välisenä aikana, yhteistyössä Mannerheimin Lastensuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan piirin ja Kaukovainion palvelukeskittymän monialaisen työryhmän kanssa. Kyselyyn vastasi yhteensä 67 Kaukovainion ja Hiiroksen alueen lapsiperhettä. Lisäksi kartoituksen teemoja käsiteltiin Kaukovainion ja Hiiroksen alueen lapsiperheille suunnatussa monikulttuurisessa vanhempainillassa, joka järjestettiin 19.11.2019 Hiirihaukkatalolla. Vanhempainiltaan osallistui 27 huoltajaa ja 20 lasta.

Raportin ensimmäinen osio käsittelee lapsiperheiden arjen hyvinvointiin liittyviä asioita. Ensimmäisessä osiossa nostetaan esille huoltajien kokemuksia arkeen iloa ja hyvinvointia tuottavista asioista niin lasten ja nuorten kuin huoltajien ja koko perheen näkökulmasta. Osioon on koottu myös huoltajien esiin nostamia asioita, joihin he toivoisivat enemmän tukea ja apua sekä lapsilleen että itselleen.

Raportin toinen osio kokoaa yhteen huoltajien näkemyksiä lapsi- ja perhepalveluiden kehittämiseen liittyvistä tarpeista sekä huoltajien kokemuksia palveluiden saavutettavuudesta ja toimivuudesta. Raportin viimeisessä osiossa tarkastellaan huoltajien kokemuksia Kaukovainiosta ja Hiirosesta asuinalueena ja elinympäristönä sekä huoltajien halukkuutta osallistua alueen yhteisölliseen toimintaan ja alueen kehittämiseen.

Sekä lapsiperheiden kokemustiedon kartoituksen että Hiirihaukkatalon monikulttuurisen vanhempainillan tuottamaa aineistoa ollaan hyödynnetty ja tullaan hyödyntämään alueen lapsi- ja perhepalveluiden edelleen kehittämisessä, yhteisöllisen toiminnan mahdollisuuksien parantamisessa sekä alueen eri toimijoiden välisen yhteistyöhön vahvistamisessa.

Kiitos kaikille kyselyyn vastanneille ja monikulttuuriseen vanhempainiltaan osallistuneille!

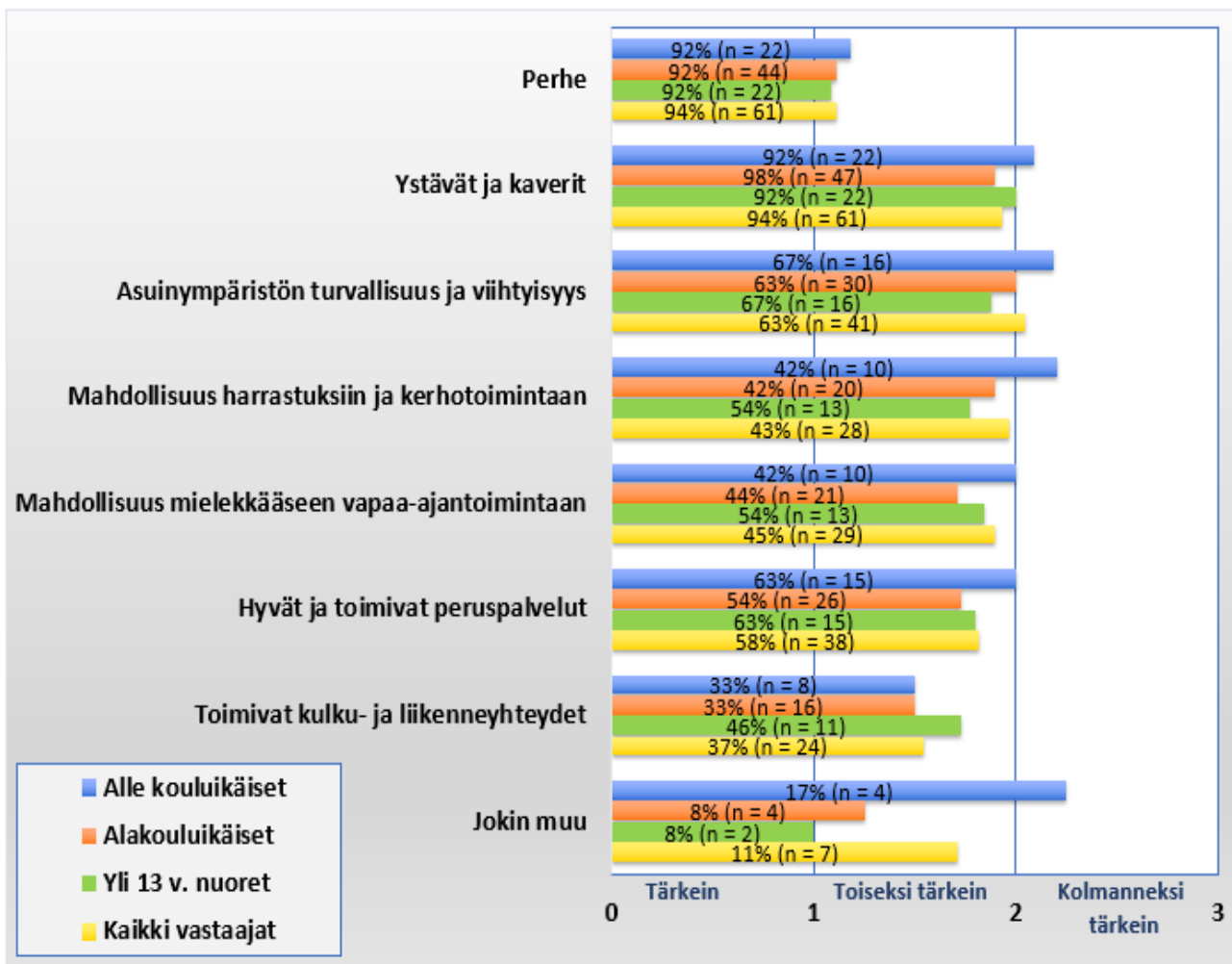
ARJEN HYVINVOINTI

Lapsiperheiden kokemustiedonkartoituksen ensimmäinen teema käsitteli Kaukovainion palvelukeskittymän alueella asuvien lapsiperheiden arjen hyvinvointia.

Kartoituksessa selvitettiin monivalintakysymyksellä tekijöitä, jotka toivat iloa ja hyvinvointia sekä lasten ja nuorten että huoltajien arkeen. Kartoitukseen vastanneilla huoltajilla oli mahdollisuus valita esitetyistä vaihtoehdoista mielestään kolme tärkeintä arkeen iloa ja hyvinvointia tuottavaa asiaa. Vastaajilla oli myös mahdollisuus täydentää valitsemaansa vastausta avokomentilla.

Lasten ja nuorten arkeen hyvinvointia tuottavia asioita

Kartoitukseen vastanneiden huoltajien vastauksia tarkasteltaessa (Kuvio 1), huoltajat nostivat tärkeimmäksi lasten ja nuorten arkeen iloa ja hyvinvointia tuottavaksi asiaksi perheen. Toiseksi tärkeimmäksi asiaksi nostettiin ystävät ja kaverit ja kolmanneksi tärkeimpänä asuin ympäristön turvallisuus ja viihtyisyys. Vastaustaan täydensi avokomentilla neljätöista huoltajaa. Näissä kommentteissa korostuivat perhe, ystävät, kaverit ja naapurit sekä asuinalueen turvallisuuden, koulun jälkeisen kerhotoiminnan, lähipalveluiden (koulu, kirjasto, nuokkari, seurakunnan toiminta) ja luontoympäristön merkitys.

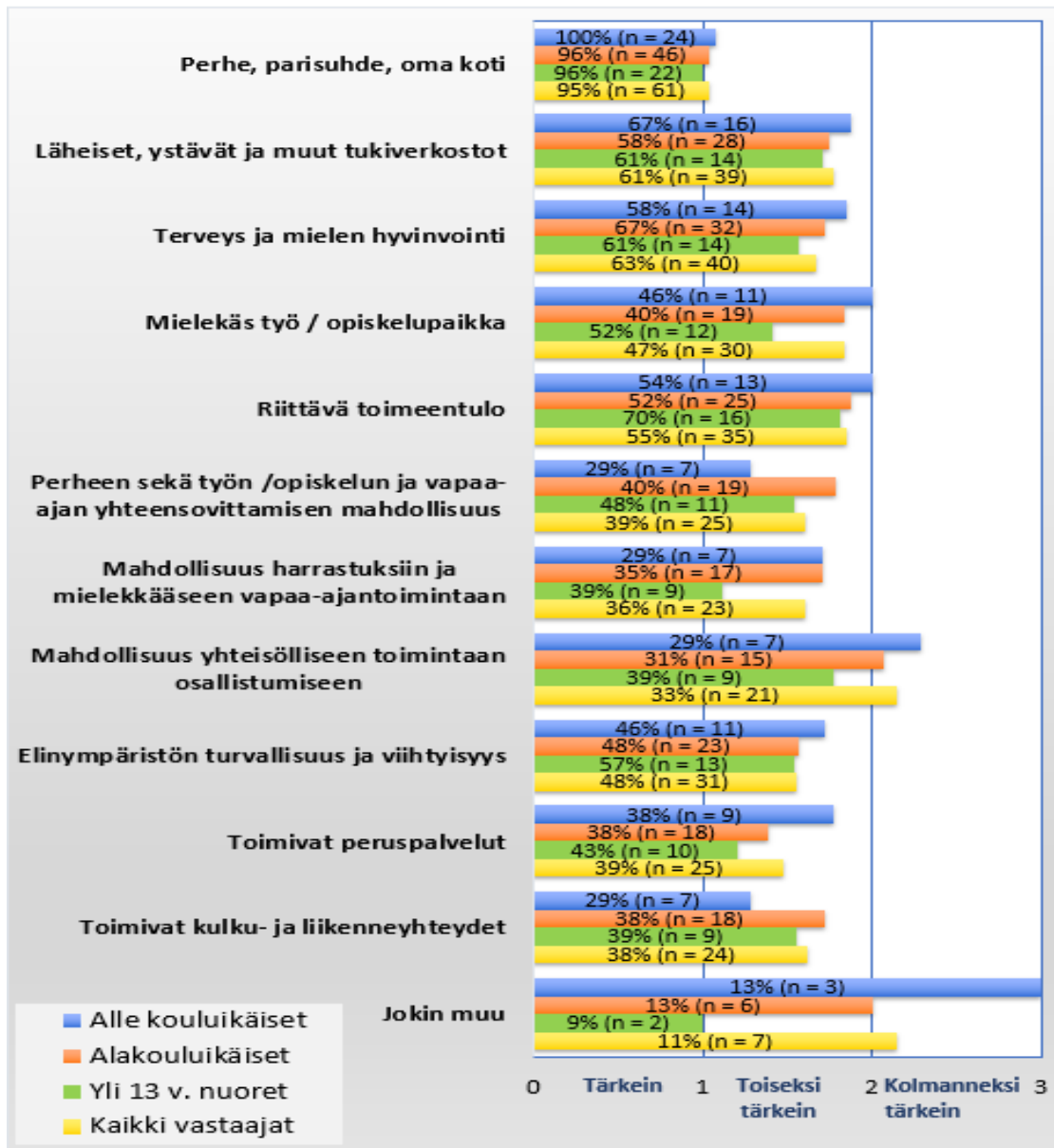

Kuvio 1. Lasten ja nuorten arkeen iloa ja hyvinvointia tuottavia asioita. Vastaajat N=65

Hiirihaukkatalon vanhempainiltaan osallistuneiden huoltajien vastauksissa korostuivat lasten ja nuorten arjen hyvinvointia lisäävinä tekijöinä erityisesti lähipalvelut (koulu, kirjasto), mahdollisuus harrastuksiin, perhe sekä kaverit ja ystävät.

Huoltajien arkeen hyvinvointia tuottavia asioita

Kartoitukseen vastanneet huoltajat pitivät perhettä tärkeimpänä huoltajien arkeen iloa ja hyvinvointia tuottavana asiana (Kuvio 2). Muina tärkeinä hyvinvointia tuottavina asioina koettiin terveys ja mielenhyvinvointi, läheiset, ystävät ja tukiverkostot sekä riittävä toimeentulo. Vastaustaan täydensi kuusi huoltajaa ja näissä kommentteissa nostettiin esille yhteisöllisen toiminnan (asukastupa-, vapaaehtois- sekä perheiden vertaistointi) sekä toimivien lähipalveluiden merkitys arjen hyvinvointiin.

Kuvio 2. Huoltajien arkeen iloa ja hyvinvointia tuottavia asioita. Vastaajat N=64

Hiirihaukkatalon vanhempainiltaan osallistuneiden huoltajien mielestä arjen hyvinvoinnille perustaa loivat omien lasten hyvinvointi sekä perhe ja parisuhde. Muina hyvinvointia tukevin tekijöinä mainittiin erityisesti asuinalueen viihtyisyys ja turvallisuus sekä yhteisöllisyys ja sosiaaliset suhteet.

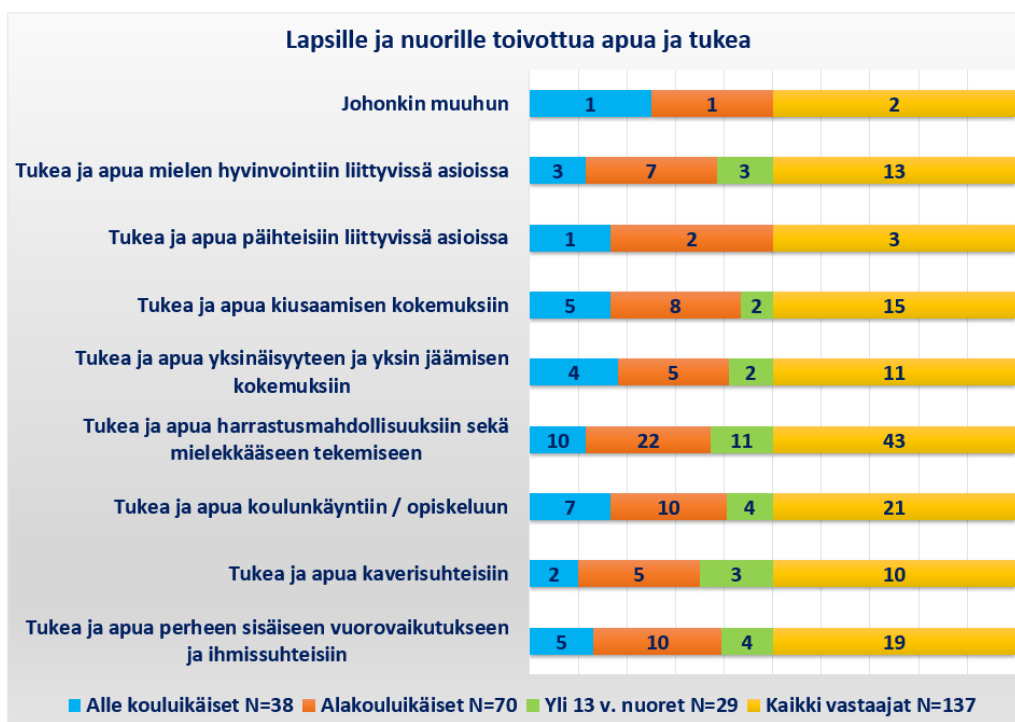
Kokemuksia arjen hyvinvointia lisäävästä tuesta ja avusta

Kartoituksessa haluttiin selvittää monivalintakysymyksellä, millaisissa arkeen liittyvissä asioissa huoltajat voivat tukea ja apua sekä lapsille ja nuorille että huoltajille. Vastaajilla oli mahdollisuus valita annetuista vaihtoehdoista useampi ja täydentää vastaustaan avoimeen tekstikenttään. Avoimia vastauksia kirjasi 21 huoltajaa.

Lapsille ja nuorille toivottua apua ja tukea

Kaikkien huoltajien vastauksia tarkasteltaessa (Kuvio 3), eniten lapsille ja nuorille apua ja tukea toivottiin ***harrastusmahdollisuuksiin sekä mielekkääseen tekemiseen***. Avovastauksissa huoltajat nostivat esille seuraavia tuen ja avun tarpeita:

- **Tukea ja apua pienten koululaisten yksinäisiin iltapäiviin:**
 - o Toimintaa lähellä kotia
 - o Kerhotoimintaa kouluille
- **Lähiharraste- ja vapaa-aikatoiminnan mahdollisuuksien lisääminen:**
 - o Maksutonta / edullista / tuettua kerho- ja harrastetoimintaa alakouluikäisille koulupäivän jälkeen
 - o Koko perheelle suunnattua toimintaa
 - o Erityislapsille suunnattua toimintaa

Kuvio 3. Lapsille ja nuorille toivottua apua ja tukea. Vastaajat N=45, valitut vastaukset N=137.

Harraste- ja vapaa-aikatoiminnan mahdollisuuksien tukeminen nostettiin esille myös vanhempainiltaan osallistuneiden huoltajien pohdinnoissa. Haasteena koettiin **tiedon puute tai tiedon löytämisen haasteet** tarjolla olevista harrastemahdollisuuksista. Koululta toivottiin aktiivisempaa roolia harrastemahdollisuuksista tiedottamisessa. Lisäksi harrastustoimintaan osallistumisen mahdollisuuksia koettiin karsivan **harrastusten maksullisuus ja kalleus**.

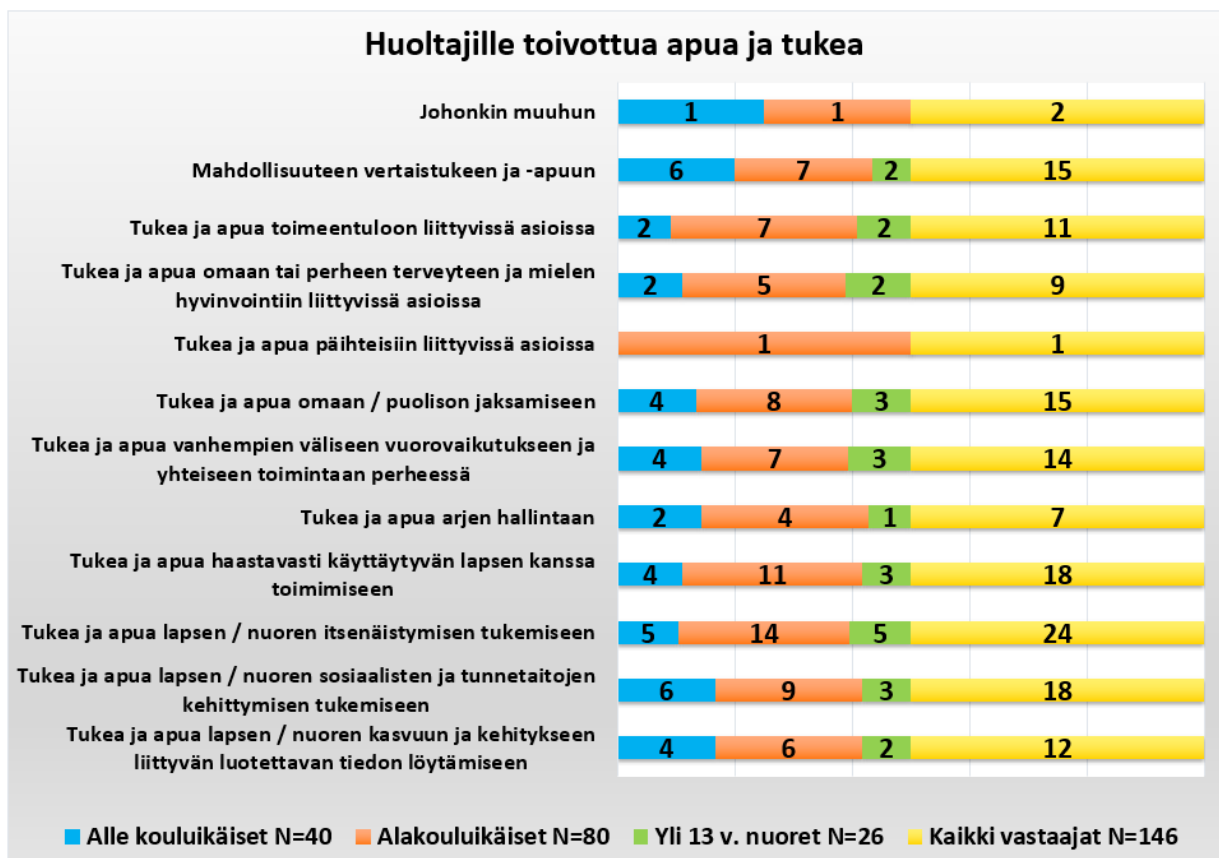
Toiseksi eniten tukea ja apua toivottiin **koulunkäyntiin ja opiskeluun**. Avovastauksissaan huoltajat toivoivat:

- o lisää **yksilöllistä tukea** koulunkäyntiin,
- o lasten ja nuorten hyvinvointia edistävien **tukipalveluiden kehittämistä** ja saatavuuden lisäämistä (mm. koulukuraattori- ja psykologipalvelut) osana koulun toimintaa sekä
- o apua ja tukea mielen hyvinvointiin liittyviin asioihin, kuten lasten ja **nuorten tunnetaitojen vahvistamiseen** sekä **vertaisryhmätoimintaa** nuorille.

Hiirihaukkatalon vanhempainiltaan osallistuneet huoltajat toivovat **apua ja tukea** lasten **kaverisuhteisiin ja yksinäisyyteen**. Harrastuksilla koettiin oleva tärkeä merkitys ryhmään kuulumisen tunteelle, kaverisuhteiden syntymiselle sekä yksinäisyyden tunteen vähentämiselle. Harrasteohjaajilta toivottiinkin vahvempaa osaamista myös kaverisuhteiden ja sosiaalisten taitojen tukemiseen.

Huoltajille toivottua apua ja tukea

Vanhemmuuteen sekä kasvattajana toimimiseen liittyvissä asioissa huoltajat toivovat eniten tukea ja apua **lapsen ja nuoren itsenäistymisen tukemiseen** (Kuvio 4). Seuraavaksi eniten apua ja tukea toivottiin lisää **lasten sosiaalisten ja tunnetaitojen kehittymisen tukemiseen** sekä **haastavasti käyttäytyvän lapsen kanssa toimimiseen**.

Kuvio 4. Huoltajien vanhemmuuteen ja kasvattajana toimimiseen toivoma tuki ja apu. Vastaajat N=37, valitut vastaukset N=146

Avovastauksissa huoltajat toivoivat tukea ja apua:

- **Perheen arjen sujuvuutta ja huoltajien jaksamista** tukeviin asioihin:
 - o Maksutonta kotipalvelua pikkulapsiperheille
 - o Tilapäistä lastenhoito- ja kodinhoitoapua
- **Lapsen kasvuun, kehitykseen ja hyvinvointiin** tukeviin asioihin:
 - o Koulupäivään kytkeytyvää kerho- ja harrastetoimintaa
 - o Vanhempana toimimista tukevia luentoja
- **Vertaistoimintaa**
 - o Perhekahvilatoimintaa

Hiirihaukkatalon vanhempainiltaan osallistuneet huoltajat toivoivat tukea ja apua **aikuisille suunnattuihin harraste- ja vapaa-aikatoiminnan mahdollisuuksien tarjontaan** sekä tarjolla olevista toiminnoista sekä ulkoilumahdollisuuksista tiedottamiseen. Huoltajien pohdinnoissa nostettiin esille myös **vanhempana toimimiseen ja omaan jaksamiseen** liittyviä haasteita. Tukea ja apua toivottiin haastavasti käyttäytyvän lapsen kanssa toimimiseen, perheen yhteisistä säännöistä kiinni pitämiseen sekä omaa jaksamista tukevaan ja vanhempien yhteistä aikaa tukevaan lastenhoitomahdollisuuksiin. Huoltajat toivat esille myös **sosiaalisten verkostojen vähäisyyden** sekä **kokemansa yksinäisyyden tunteet**. He toivoivatkin enemmän mahdollisuuksia perheiden ja huoltajien kohtaamiseen, verkostoitumiseen sekä erityisesti äitien välisten ystävyyssuhteiden syntymiseen. Alueelle toivottiinkin **lisää tapahtumia** sekä perheille tarkoitettua yhteistä tekemistä. Huoltajat toivoivat myös **tukea ja apua suomenkielen oppimiseen**.

Tuen ja avun kanavia

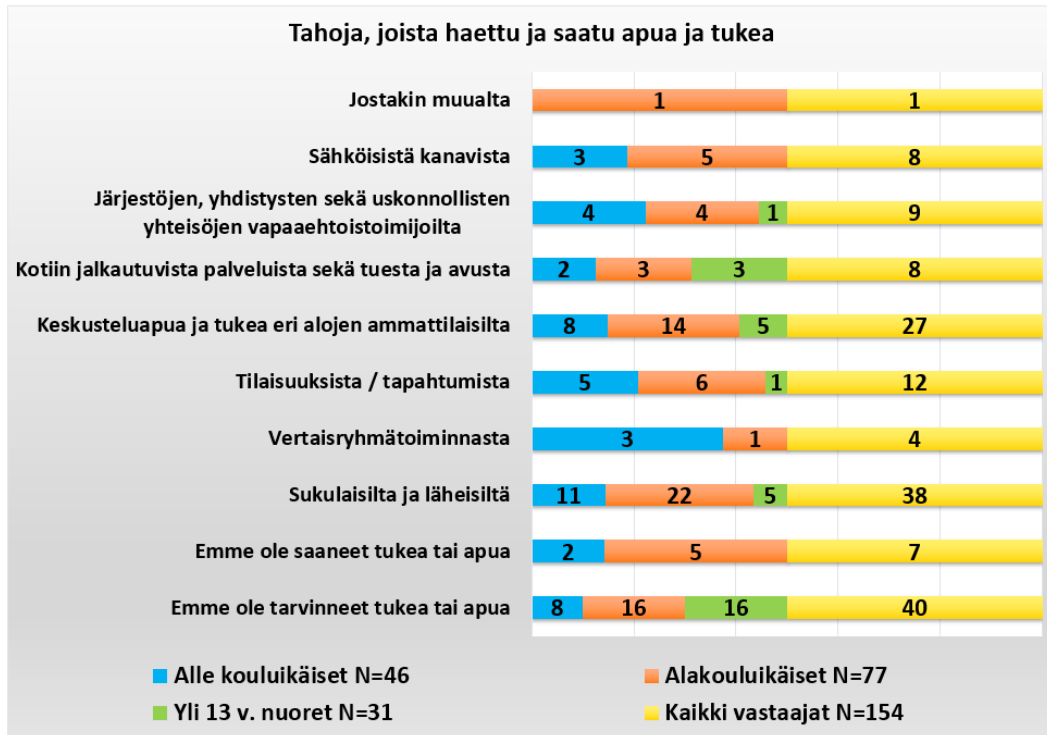
Kartoitukseen vastanneilta huoltajilta tiedusteltiin monivalintakysymyksellä mistä he olivat hakeneet ja saaneet apua ja tukea (Kuvio 5). Suurin osa vastaajista totesi, **etteivät he olleet tarvinneet apua ja tukea** tai että tukea ja apua oli **haettu ja saatu sukulaisilta ja läheisiltä**. Sukulaisilta ja ystäviltä saatiin apua mm. lastenhoitoon ja harrastekeskauksiin. Huoltajat nostivat esille **eri alojen ammattilaisilta**, kuten perheneuvolan, seurakunnan tai kouluterveydenhuollon työntekijöiltä, **saadun keskusteluavun** tärkeyden. Avovastauksissa huoltajat mainitsivat myös erilaisista **tilaisuuksista ja tapahtumista saamansa avun ja tuen**.

”Molemmilla työ, tukiverkosto ja lastenhoito lähellä.”

”Vanhempien Akatemia, seurakunta.” ”Perheneuvola.”

”Kaukovainion syystapahtuma / lauantaikoulu oli kiva!”

Monikulttuuriseen vanhempainiltaan osallistuneet huoltajat pitivät tärkeimpinä avun ja tuen kanavina omia **sosiaalisia verkostojaan** ja **yhteisöjään** sekä **päiväkotia ja koulua**. Erityisesti koulun järjestämiä monikulttuurisia vanhempainiloja pidettiin hyvänä tapana tiedottaa perheille asioista selkeästi ja kohdennetusti.

Kuvio 5. Tahoja, josta tukea ja apua on haettu ja saatu. Vastaajat N=64, valitut vastaukset N=154.

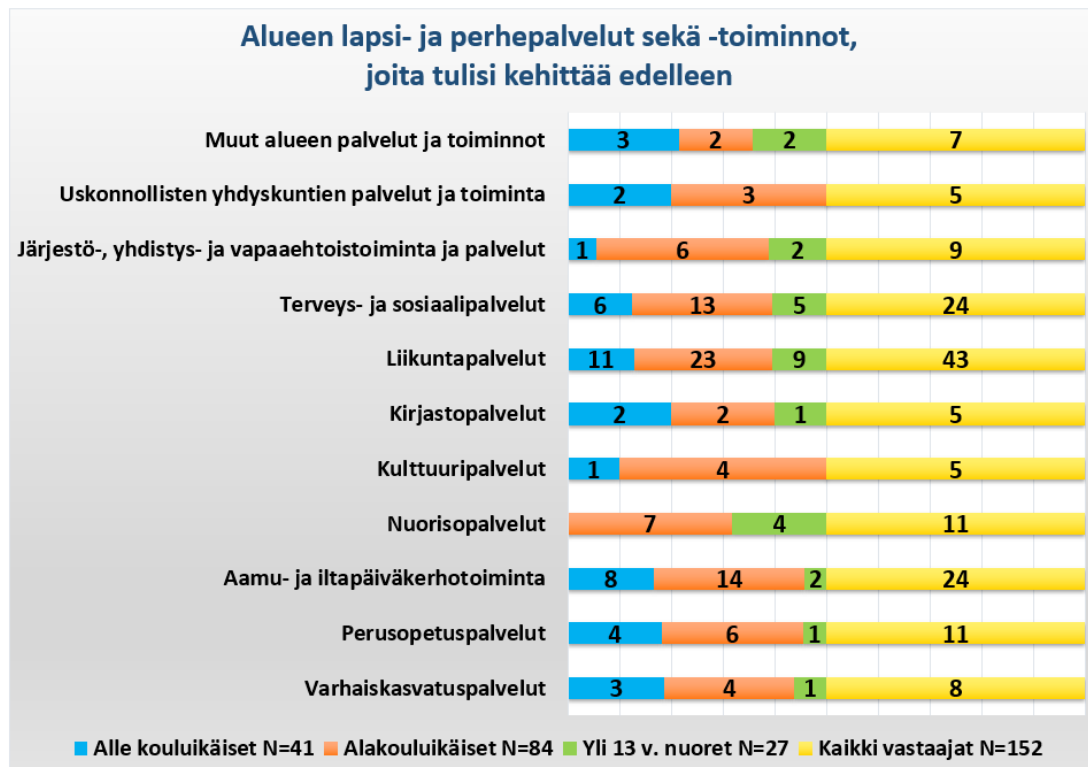
KOKEMUKSIA KAUKOVAINION ALUEEN LAPSI- JA PERHEPALVELUISTA SEKÄ -TOIMINNOISTA

Toinen kartoitusteema käsitteli perheiden kokemuksia oman asuinalueensa lapsi- ja perhepalveluihin sekä -toimintoihin liittyen. Huoltajilta kysyttiin monivalintakysymyksellä, mitkä alueen lapsi- ja perhepalveluista sekä -toiminnoista kaipasivat heidän mielestään edelleen kehittämistä. Huoltajilla oli mahdollisuus kirjata avoimeen tekstikenttään myös omia ehdotuksiaan palveluiden ja toimintojen kehittämiseksi tai muuta palautetta palveluja ja toimintoja koskien.

Alueen lapsi- ja perhepalveluiden ja -toimintojen kehittäminen

Lähes jokainen kartoituksen kysymykseen vastannut huoltaja oli sitä mieltä, että **eniten kehittämistä** vaativat alueella tarjolla olevat **liikuntapalvelut** (Kuvio 6). Avovastauksissa huoltajat toivat esille seuraavia kehittämissideita:

- Lasten ja vanhempien sekä alle kouluikäisten lasten harraste- ja vapaa-aikatoiminnan mahdollisuuksien lisääminen
- Kerho- ja harrastetoiminnan mahdollisuuksien lisääminen kouluikäisille
- Edullinen kuntosali alueelle
- Luistelukenttä Hiiroseen
- Koulun liikuntasalin käytön mahdollistaminen alueen asukkaiden omaehtoiseen liikuntaan

Kuvio 6. Alueen lapsi- ja perhepalveluiden ja -toimintojen kehittämisen tarpeita N=46, valitut vastaukset N=152

Seuraavaksi eniten kehittämistarpeita tunnistettiin **terveys- ja sosiaalipalveluiden sekä aamu- ja iltapäiväkerhotoiminnan** osalta.

Sosiaali- ja terveystalveluiden osalta nostettiin esille seuraavia huomioita:

- Parempaa tiedottamista perheille tarjolla olevista tukimuodoista,
- Palvelut ennakoivasti, matalalla kynnyksellä ja helposti tarvitsevien perheiden saataville,
- Lähipalvelumahdollisuuksien lisääminen esim. hyvinvointipistetoimintaa kehittämällä:
 - Terveystalveluiden vastaanottotoiminnan jalkautuminen koulun tiloihin iltapäivisin
 - Lasten influenssarokotukset kouluterveydenhoitajalta
- Kotiin saatavan avun ja tuen mahdollisuuksien lisääminen,
- Sujuva pääsy terveystalveluihin sekä
- Ammattitaitoista ohjausta nuorille yksilö- ja ryhmätasolla.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa koskevissa kommentteissa huoltajat nostivat esille seuraavia kehittämisisideoita:

- Vanhemmuuden sekä vanhempien työn ja lapsen koulun aloittamisen yhdistämisen tukeminen esim. aamukerhotoimintaa koulun tiloissa tarjoamalla,
- Iltapäivätoimintaa omalla koululla ekaluokkalaisille sekä
- Ohjattua ja lapsia kiinnostavaa toimintaa lasten yksinäisiin iltapäiviin.

Muut huoltajien avovastauksiin kirjaamat palveluita ja toimintoja koskevat kehittämistarpeet olivat seuraavanlaisia. **Varhaiskasvatustalveluiden** osalta toivottiin pienempiä lapsiryhmäkokoja sekä päiväkotien säilymistä Kaukovainiolla.

Perusopetustalveluiden osalta toivottiin riittävän pieniä opetusryhmiä sekä työskentelyrauhaa oppilaille luokkiin. **Kulttuuritalveluilta** toivottiin lisää toimintaa alueelle, kulttuuritalveluista kertovan tiedon saavutettavuuden lisäämistä sekä lasten teatterivierailujen lisäämistä. **Kirjastotalveluiden** toivottiin säilyvän Kaukovainiolla. **Muiden alueen talveluiden ja toimintojen** osalta huoltajat toivoivat mm. suoraa linja-autoyhteyttä Limingantulliin, asukastuvan perustamista alueelle sekä kaupallisten talveluiden monipuolistamista alueella (mm. apteekki, kahvila, kuntosali).

Hiirihaukkatalon vanhempainiltaan osallistuneiden huoltajien huomiot alueen lapsi- ja perhepalveluiden sekä -toimintojen kehittämistarpeista olivat yhtenevät kartoitukseen vastanneiden huoltajien kokemusten kanssa.

Väittämät lapsiperhepalveluiden toimivuuteen ja saavutettavuuteen liittyen

Kartoituksessa huoltajille esitettiin kahdeksan väittämää alueen lapsi- ja perhepalveluiden toimivuuteen, saatavuuteen sekä viranomaisten keskinäiseen ja eri tahojen ammattilaisten ja perheiden väliseen vuorovaikutukseen ja yhteistyöhön liittyen. Huoltajien vastaukset väittämiin on koottu kuvioihin 7–14.

Kartoitukseen vastanneilla huoltajilla oli mahdollisuus täydentää vastaustaan avoimella kommentilla, joita kirjattiin yhteensä 12. Huoltajien vastauksissa tuotiin esille **tuesta, avusta, talveluista sekä harrastus- ja kerhotoiminnan mahdollisuuksista kertovan tiedon puutteellisuus, hajanaisuus ja löytämisen haasteet**. Vastaajien mukaan **perheiden jaksamista tukevaa ja ennaltaehkäisevää apua oli vaikea saada**. Vastaavia huomioita nousi esille myös monikulttuuriseen vanhempainiltaan osallistuneiden huoltajien pohdinnoissa.

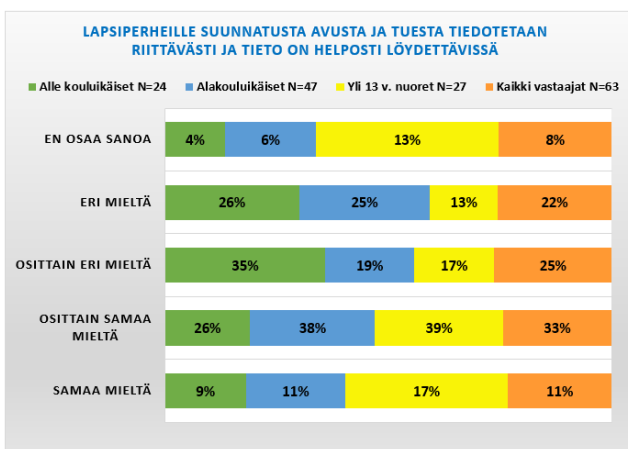
Myös lapsi- ja perhepalveluiden **työntekijöiden vaihtuvuus** koettiin perheen jaksamista kuormittavana asiana. Koulun toimintaympäristön koettiin tarjoavan mahdollisuudet perheen ja koulun henkilöstön välisen vuorovaikutussuhteen rakentumiselle, mikäli tähän osattaisiin panostaa.

”Ensimmäisellä kerralla apua pyytäessä kestää sen avun saanti todella kauan, eikä sitä apua edes välttämättä saa.”

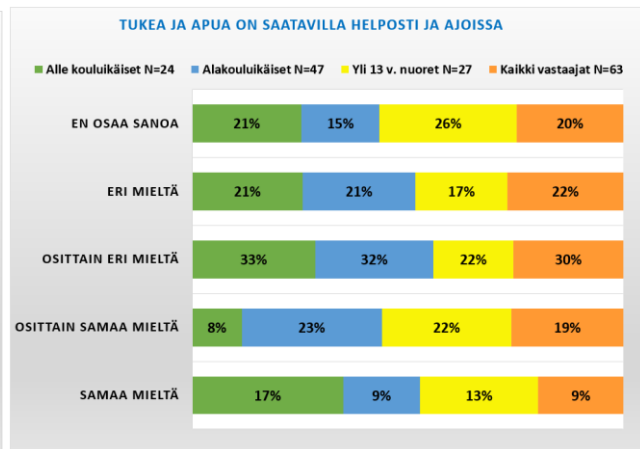
”... työntekijä vaihtui järjestävän tahon toimesta organisaatiomuutoksista johtuen yllättäen. Tutustuminen piti aloittaa alusta. Ja kilpailutuksen takia vaihtui palvelutarjoaja eli taas tuli uusi henkilö kuviin... en jaksanut.”

”Koulun henkilökunta on erittäin ammattitaitoisia kuuntelijoita ja perheitä tukevia. Kiitos koko henkilökunnalle, erityisiä kiitoksia rehtorille.”

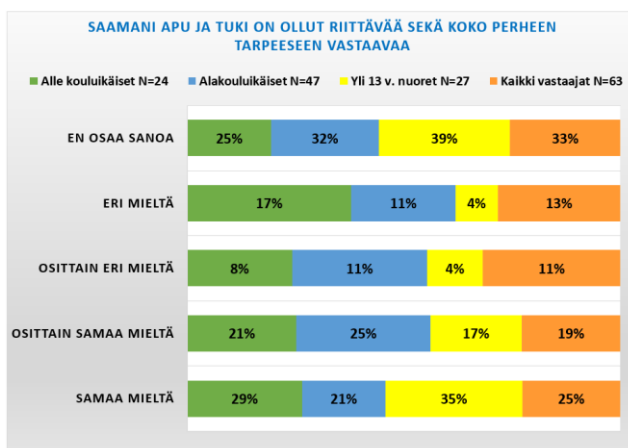
”Koulun opettajiin on vaikea saada yhteyttä.”

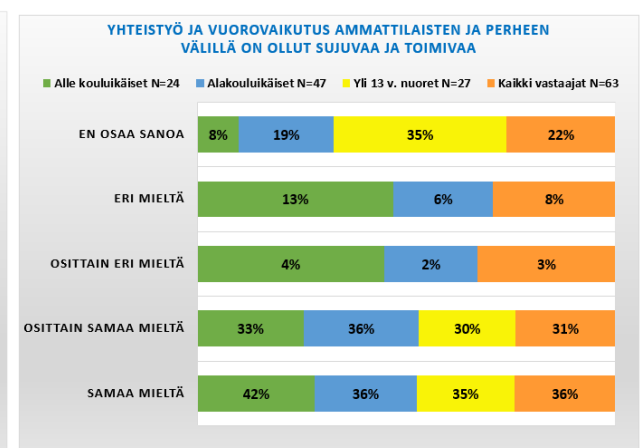
Kuvio 7. Lapsiperheille suunnatusta avusta ja tuesta tiedotetaan riittävästi ja tieto on helposti löydettävissä.

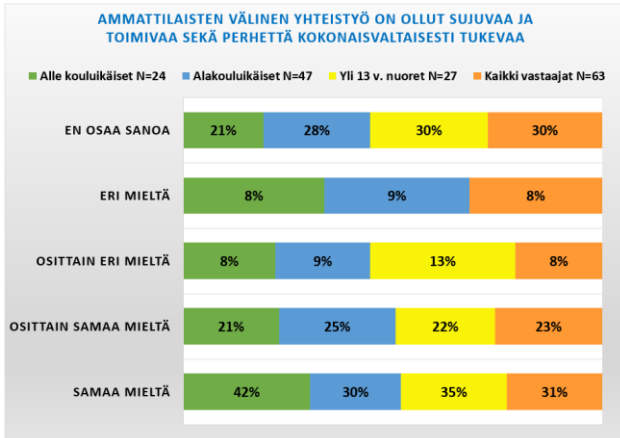
Kuvio 8. Tukea ja apua on saatavilla helposti ja ajoissa.

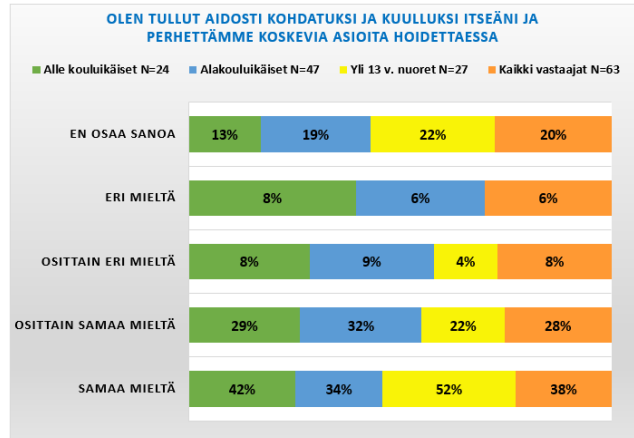
Kuvio 9. Saamani apu ja tukea on ollut riittävää sekä koko perheen tarpeeseen vastaavaa.

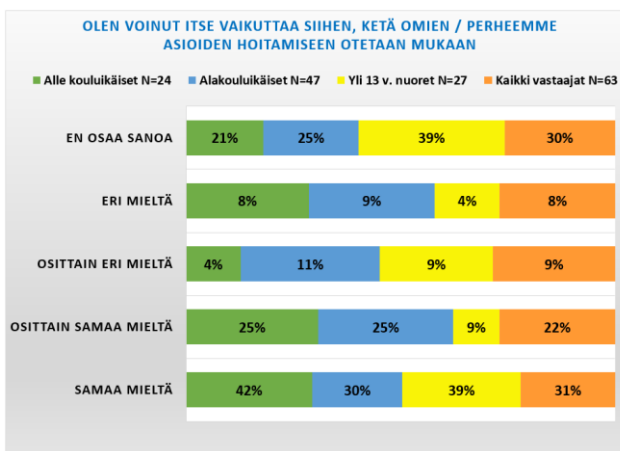
Kuvio 10. Yhteistyö ja vuorovaikutus ammattilaisten ja perheen välillä on sujuvaa ja toimivaa.

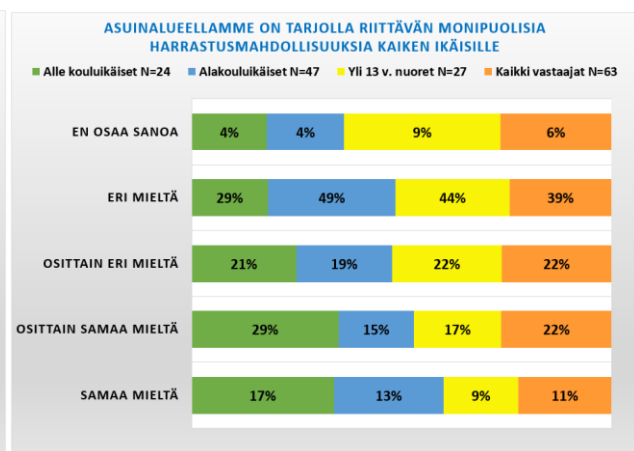
Kuvio 11. Ammattilaisten välinen yhteistyö on ollut sujuvaa ja toimivaa sekä perhettä kokonaisvaltaisesti tukevaa.

Kuvio 12. Olen tullut aidosti kohdatuksi ja kuulluksi itseäni ja toiperhettämme koskevia asioita hoidettaessa.

Kuvio 13. Olen voinut itse vaikuttaa siihen, ketä omien / perheemme asioiden hoitamiseen otetaan mukaan.

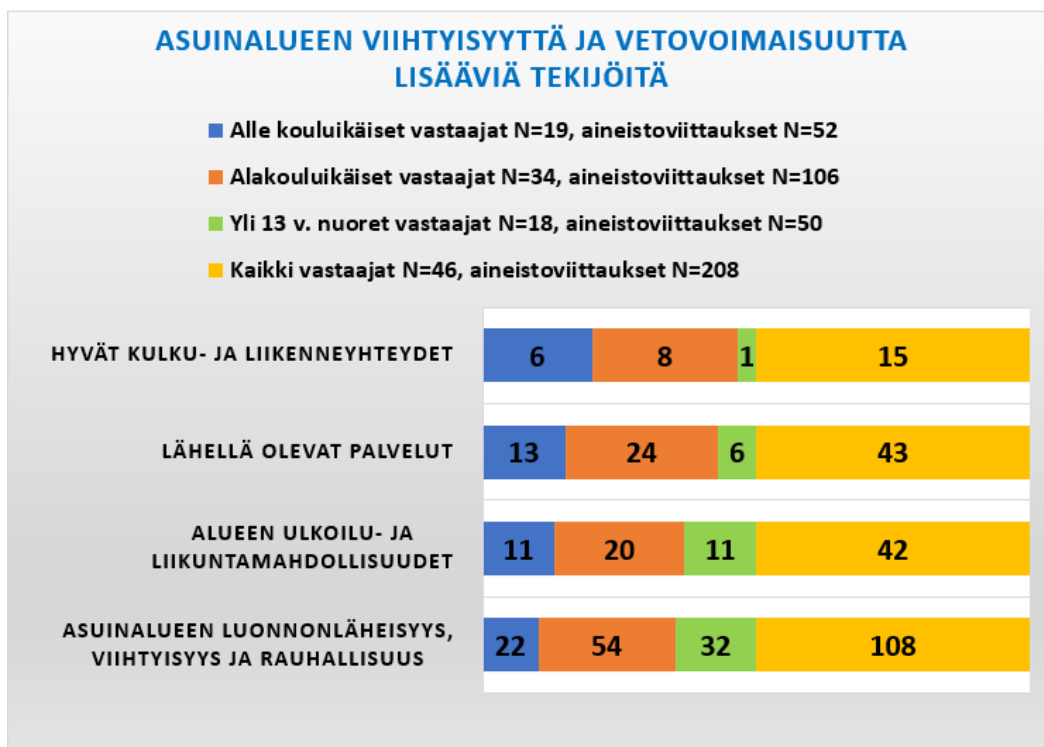
Kuvio 14. Asuinalueellamme on tarjolla riittävän monipuolisia harrastusmahdollisuuksia kaiken ikäisille.

KAUKOVAINIO ASUINALUEENA JA ELINYMPÄRISTÖNÄ

Lapsiperheiden kokemustiedonkartoituksen kolmas teema käsitteli alueen lapsiperheiden kokemuksia Kaukovainiosta asuinalueena ja elinympäristönä. Kartoituksessa selvitettiin avoimella kysymyksellä vastaajien näkemyksiä Kaukovainion alueen viihtyisyyttä lisäävistä ja vähentävistä tekijöistä (N=48) sekä tulevaisuuden toiveita omaa asuinluetta koskien (N=37). Lisäksi vastaajilta kysyttiin ideoita alueella olevien julkisten tilojen hyödyntämiseksi alueen asukkaiden hyvinvointia edistävään toimintaan (N=18) sekä vastaajien halukkuutta osallistua asuinalueen kehittämiseen ja yhteisölliseen toimintaan (N=58).

Asuinalueen viihtyisyyttä lisääviä tekijöitä

Kartoituksen vastanneiden huoltajien mukaan (N=46) asuinalueen viihtyisyyttä ja vetovoimaisuutta lisäsi erityisesti asuinalueen **luonnonläheisyys, viihtyisyys ja rauhallisuus** (Kuvio 15.). Muina asuinalueen viihtyisyyttä lisäävinä tekijöinä mainittiin alueen **ulkoilu- ja liikuntamahdollisuudet**, lähellä olevat **palvelut** sekä hyvät **kulku- ja liikenneyhteydet**.

Kuvio 15. Viihtyisyyttä lisääviä tekijöitä, avovastaukset yhteensä N=46, aineistoviittaukset yhteensä N=208

Erittäin tyytyväisiä vastaajat olivat **asuinalueen kehittämistoimiin**, jossa oli huomioitu myös luontoympäristön merkitys viihtyisyyttä lisäävänä tekijänä. Alueella oli säilytetty metsä- ja viheralueita. Alueelta löytyi hyviä ulkoilumaastoja ja leikkipaikkoja ja -puistoja lapsille. Alueelta löytyi myös arjen peruspalvelut, kuten päiväkodit, koulu, kirjasto, nuorisotilat ja kauppa sekä melko toimivat bussiyhteydet.

"Hiironen on kivaa ja rauhallista aluetta."

"Uusittu Kaukovainion keskus."

"Kunnostetut puistoalueet."

"Ulkoilualueita ja katuja on parannettu ja maisemoitu, hienoa!"

Monikulttuurisen vanhempainillan keskusteluissa nostettiin myös esille asuinalueen turvallisuus ja luonto-ympäristön merkitys. Asuinalueen viihtyisyyttä lisäsivät myös läheltä löytyvät palvelut sekä asuinalueen sijainti lähellä keskustan palveluita.

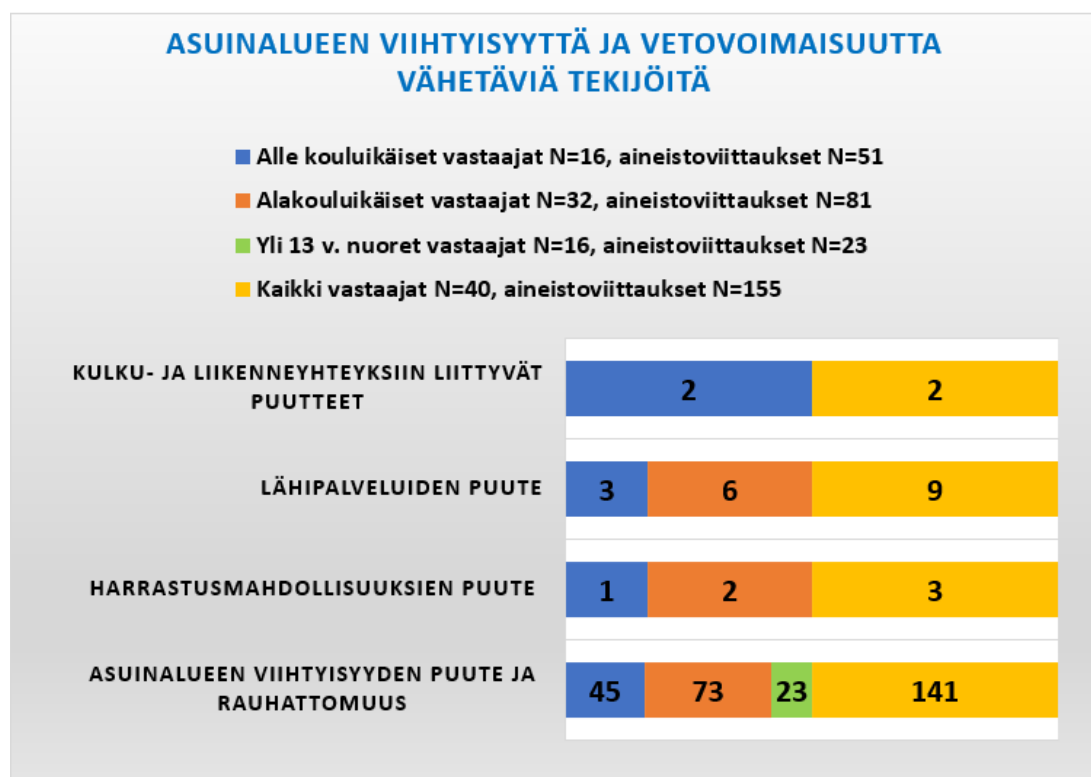
”Lapset kulkevat yksin kouluun.”

”Omallalla pihalla voi kulkea pimeällä.”

”Lämsänjärvellä on kiva syöttää sorsia.”

Asuinalueen viihtyisyyttä vähentäviä tekijöitä

Asuinalueen viihtyisyyttä vähentävistä tekijöistä kartoitukseen vastanneet huoltajat (N=40) nostivat keskeisempänä asiana esille asuinalueen **rauhattomuuden** ja **viihtyisyyden puutteen** (Kuvio 16.).

Kuvio 16. Viihtyisyyttä vähentäviä tekijöitä avovastaukset N=40, aineistoviittaukset N=155

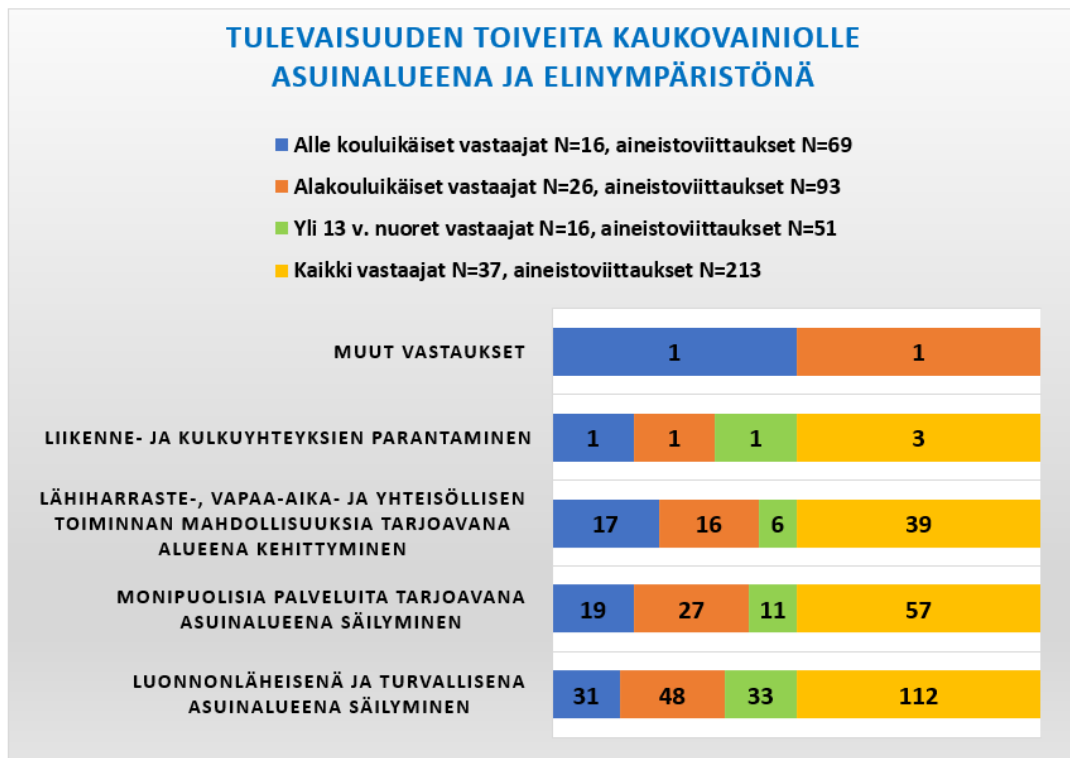
Kartoitukseen vastanneiden huoltajien mukaan alueen turvattomuuden tunnetta lisäsi alueella **ajoitain esiintyvät levottomuudet** sekä päihteiden käyttöön liittyvät **häiriötekijät**. Alueen rauhattomuutta koettiin lisäävän myös **liikenteestä aiheutuvat meluhaitat** ja **liikenteessä liikkuvat kaahailijat**. Asuinalueen viihtyisyyttä vähensi erityisesti alueen **epäsiisteys, roskaisuus** sekä **paikkojen töhriminen**. Alueen puisto- ja metsäalueet toivottiin säilytettävän. Myös lasten **leikkipuistojen kunnostamiseen** liittyviä tarpeita nostettiin esille, samoin kuin toiveita koulun läheisyyteen rakennettavan isomman lasten leikkipuisto- ja ulkoilualueen rakentamisesta. Vastaavia huomioita nostettiin esille myös monikulttuuriseen vanhempainiltaan osallistuneiden huoltajien keskusteluissa.

Muina asuinalueen viihtyisyyttä vähentävinä tekijöinä huoltajien avovastauksissa nousivat yksittäisinä mainintoina esiin lähipalveluiden puute, harrastusmahdollisuuksien puute sekä kulku- ja liikenneyhteyksiin liittyvät puutteet.

Tulevaisuuden toiveita Kaukovainion asuinalueetta koskien

”Tavoitteena olisi lapsiystävällinen, turvallinen, rauhaisa ja siisti asuinalue.”

Tulevaisuuden toiveita Kaukovainion asuinalueetta koskien kirjasi 37 kartoitukseen vastannutta huoltajaa (Kuvio 17.).

Kuvio 17. Tulevaisuuden toiveita Kaukovainion asuinalueetta koskien, avovastaukset yhteensä N=37, aineistoviittaukset yhteensä N=213

Luontoympäristön ja asuinalueen turvallisuuden merkitys korostuivat myös huoltajien avovastauksissa esiin nostetuissa tulevaisuuden toiveissa omaa asuinalueetta koskien.

”Koulun lähellä metsä tulisi jättää rauhaan ja siihen ei pitäisi suunnitella talojen rakentamista. Metsä luo viihtyisyyttä asuinalueelle.”

”Kaukovainiota on mainostettu metsälähiönä. Onkohan se enää sitä esim. 10 vuoden kuluttua?”

”Koulumatkan turvallisuus (Hiironen – Kaukovainio välillä vaarallisia tieosuusia autoilla liikaa vauhtia).”

”Uudisrakentamisen ja uuden ostarin myötä ympäristö muuttuu todennäköisesti viihtyisämmäksi. Sen myötä toivon, että lapsiperheiden elinympäristö ja palvelut kohenevat. Ehkäpä turvallisuuskin lisääntyy.”

Muu tulevaisuuden toiveet koskivat alueen **lähipalveluiden säilymistä** sekä edelleen kehittämistä, **lähiharraste-, vapaa-aika- ja yhteisöllisen toiminnan mahdollisuuksien kehittämistä** sekä **liikenne- ja kulkuyhteyksien parantamista**. Lähipalveluiden toivottiin lisääntyvän ja monipuolistuvan tulevaisuudessa.

”Kaukovainion keskustaa tulisi kehittää tarjoamalla suhteellisen edullisia liiketiloja esim. grillille / pizzerialle, sekä tilat esim. kuntosalille.”

”Linja-autoyhteys Limingantulliin.”

Harraste- ja kerhotoiminnan osalta toivottiin aamutoiminnan järjestämistä pienille koululaisille sekä koulunjälkeisen iltapäivä- ja kerhotoiminnan tarjonnan lisäämistä lähellä kotia. Vastajaat toivoivat alueen **yhteisöllisyyttä vahvistavan toiminnan** ja sen toteuttamisen mahdollisuuksien lisäämistä. Alueelle toivottiin asukastupaa, tai asukkaiden yhteistä olohuonetta, joka olisi asukkaiden käytössä toistensa kohtaamiseen ja kokoontumiseen. Alueelle toivottiin myös asukkaiden yhteisöllisyyden tunnetta lisääviä erilaisia tapahtumia.

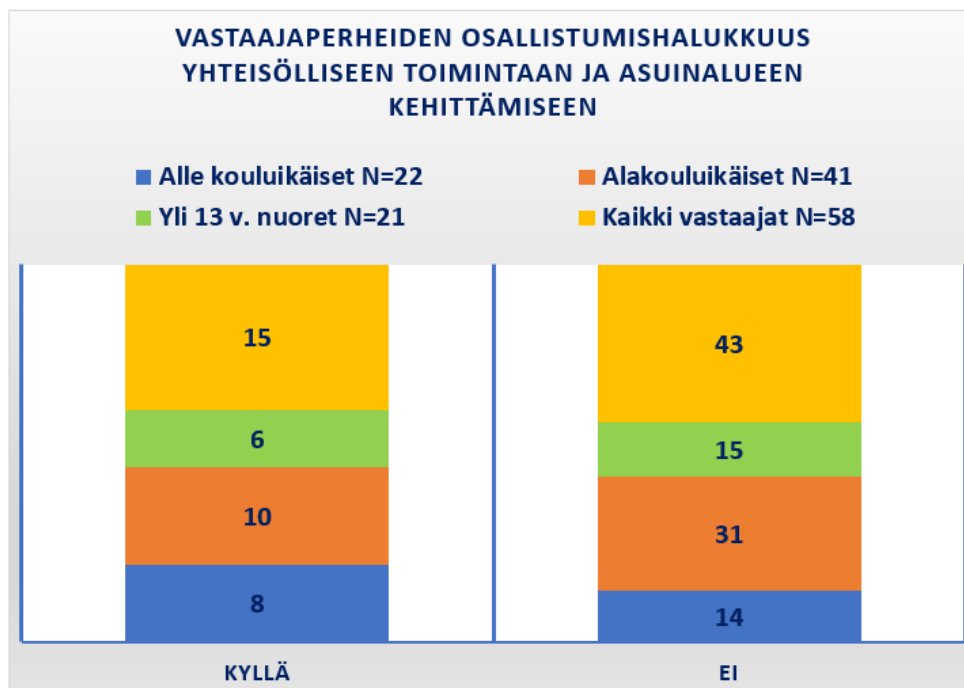
”Asuntokannaltaan ja väestöpohjaltaan monimuotoisena asuinalueena säilyminen.”

”Paikallista asukastoimintaa, vaikka kahvihuoneen merkeissä olisi kiva.”

”Vanhemmalle väestölle myös kokoontumispaikka.”

Asuinalueen kehittämisen ja yhteisölliseen toimintaan osallistuminen

Kokemustiedonkartoituksen vastanneista huoltajista (Kuvio 18) ilmaisivat olevansa kiinnostuneita osallistumaan asuinalueen kehittämiseen sekä erilaisen toiminnan toteuttamiseen.

Kuvio 18. Asuinalueen yhteisölliseen toimintaan ja kehittämiseen osallistuminen N=58

Avovastauksissa (N=12) huoltajat toivat esille, että he olivat **kiinnostuneita osallistumaan asuinalueen kehittämiseen** mm. erilaista **vaikuttamistyötä tekemällä**, kuten alueen asioita käsitteleviin suunnittelu-kokouksiin osallistumalla tai muulla tavoin oman mielipiteensä alueen kehittämiseen liittyen ilmaisemalla, mikäli tähän mahdollisuus jossakin muotoa tarjoutuisi.

”Kyselyihin vastaamalla.”

”Osallistumalla tiedotustilaisuuksiin.”

Vastaajat ilmoittivat olevansa myös **kiinnostuneita osallistumaan** erilaisen **toiminnan toteuttamiseen**, kuten kerhotoiminnan tai perheiltojen järjestämiseen.

”Voisin osallistua kerhotoiminnan organisointiin ja tiedottamiseen.”

”Osallistuisin yhteisölliseen toimintaan, jos sellaista olisi.”

Vastaajien avovastauksien (N=20) mukaan **suurin este** asuinalueen kehittämiseen ja yhteisöllisen toiminnan toteuttamiseen **osallistumiseen** oli **ajan puute tai** huoltajien **omaan jaksamiseen** liittyvät **haasteet** lapsiperheiden arjessa.

”Työ ja lasten harrastukset vievät paljon aikaa ja energiaa.”

”Voimavarat eivät riitä.”

Monikulttuuriseen vanhempainiltaan osallistuneet huoltajat kertoivat osallistuvansa aktiivisesti omien yhteisöjensä toimintaan. Kiinnostusta osallistua laajemminkin alueen yhteisölliseen toimintaan ja asuinalueen kehittämiseen oli, mutta **haasteena** nostettiin esille **tiedon puute** siitä, **mitä yhteisöllistä toimintaa alueella** oli ja **miten** siihen **pääsisi mukaan**. Yhteisölliseen toimintaan ja asuinalueen kehittämiseen osallistumisen esteeksi koettiin nousevan myös jossakin määrin suomen kielen osaamiseen liittyvät haasteet. Alueelle toivottiin myös **asukastupaa** tai muuta alueen **asukkaiden yhteistä kohtaamispaikkaa**, jossa eri kulttuuritaustoista olevat alueen asukkaat voisivat tavata toisiaan, järjestää yhteisiä tapahtumia ja yhteistä toimintaa.

Ideota julkisten tilojen hyödyntämiseksi yhteisöllisen toiminnan toteuttamiseen

Osa kartoituksen vastanneista huoltajista (N=18) toivoi, että Kaukovainion alueella olevia julkisia tiloja voitaisiin hyödyntää aiempaa enemmän **harraste-, vapaa-aika- ja yhteisöllisen toiminnan toteuttamiseen** (Kuvio 19).

Hiirihaukkatalon iltakäyttöä toivottiin aktiivisemmaksi ja joustavammaksi. Tiloja toivottiin annettavan käyttöön myös yhdistyksille ja harrasteryhmille tai vuokrattavan alueen asukkaille ja yhdistyksille esim. juhlakäyttöön.

”Koulun liikuntasaliin matalan kynnyksen koko perheen toimintaa, liikuntaa, sählykerho, perhejump-paa yms.”

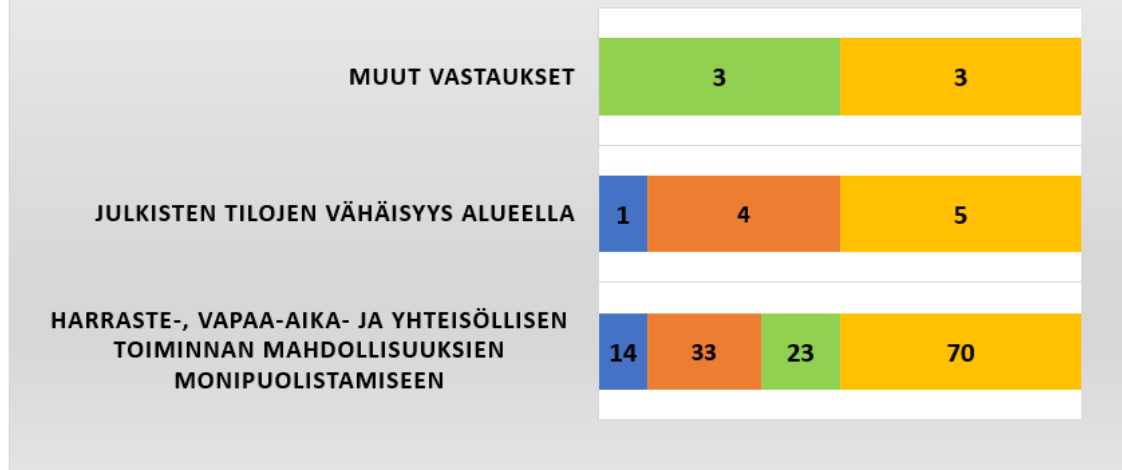
”Perheiltoja.”

”Tapahtumia koululle.” ”Kirppareita, perheiltoja koululle, yhteisiä urheilutapahtumia.”

”Tapahtumia iltaisin, että myös työssäkäyvät voisivat osallistua niihin lastensa kanssa.”

KAUKOVAINION PALVELUKESKITTYMÄN ALUEELLA OLEVIEN JULKISTEN TILOJEN HYÖDYNTÄMINEN

- Alle kouluikäiset vastaajat N=5, aineistoviittaukset N=15
- Alakouluikäiset vastaajat N=15, aineistoviittaukset N=44
- Yli 13 v. nuoret vastaajat N=7, aineistoviittaukset N=26
- Kaikki vastaajat N=18, aineistoviittaukset N=78

Kuvio 19. Alueen julkisten tilojen hyödyntäminen alueen asukkaiden käyttöön
avovastaukset yhteensä N=18, aineistoviittaukset yhteensä N=78

Vastauksissa toivottiin tilojen hyödyntämistä nykyistä enemmän monipuolisen harrastetoiminnan toteuttamiseen. Vastaajat toivoivat mm. jumppaa, taidekerhoja, perheliikuntaa, sählykerhoa, soittotunteja, kokkausta, käsityökerhoa sekä pesäpalloa koulunkentälle kesäaikaan.

"Iltaisin myös aikuisille."

"Naisille tarkoitettuja harrastevuoroja."

"Nuokkari voisi olla useammin viikonloppuisin auki."

Yksittäisissä vastauksissa tuotiin esille myös edellä mainittuihin toimintoihin soveltuvien julkisten sisä- ja ulkotilojen vähäisyys sekä tiloissa jo järjestettävistä toiminnoista tiedottamisen puutteet.

"Ainakin voisi tiedottaa jossain, jos koulun salilla järjestetään vuoroja, koska nyt en ainakaan niistä tiedä."

